

MUZEUL JUDEȚEAN
„AURELIAN SACERDOȚEANU” VÂLCEA

BURIDAVA

XIV

Râmnicu Vâlcea
2020

MUZEUL JUDEȚEAN
„AURELIAN SACERDOȚEANU” VÂLCEA

BURIDAVA

Studii și materiale
XIV

Râmnicu Vâlcea
2020

Colegiul științific / Scientific Board:

Dr. Nikolaus Boroffka, *Deutsches Archäologisches Institut*, Berlin
Dr. Sabin Adrian Luca, *Brukenthal National Museum*, Sibiu
Dr. Cristian Schuster, *Vasile Pârvan Institute of Archaeology*, Bucharest
Dr. Silviu Purece, *Lucian Blaga University*, Sibiu

Colegiul de redacție / Editorial Board:

Dr. Claudiu Aurel Tulugea – redactor șef/chief editor
Dr. Ion Tuțulescu
Dr. Ionuț Dumitrescu
Dr. Carol Terteci
Elena Mitrana

Tehnoredactare / Computer editing: Carol Terteci

Coperta / Cover design: Carol Terteci, Marius Drăghicean

Traduceri / Translations: Ana Maria Tulugea

Responsabilitatea legală pentru conținutul științific al articolelor le revine în totalitate autorilor / The legal responsibility for the content of articles lies with the authors

Revista a fost acreditată de CNCS la categoria C (2012), cod CNCS: PN-II-ACRED-AR-2012-0172 / The Journal has been established by The National Research Council (CNCS) at C category (2012), code: PN-II-ACRED-AR-2012-0172

ISSN 0258-140X

MUZEUL JUDEȚEAN “AURELIAN SACERDOȚEANU” VÂLCEA

Adresa / Address: Calea lui Traian, nr.143, Râmnicu Vâlcea,
ROMÂNIA

Tel./fax: 004/ 0250 738121

E-mail: muzeuljudeteanvalcea@gmail.com

Tipar executat de / Printed by: PCPrint

www.pcprint.ro

Cuprins / Contents

Arheologie / Archaeology

Claudiu TULUGEA

Statuetă antropomorvă din os din colecțiile Muzeului Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea //

Anthropomorphic bone statuette from the collections of the "Aurelian Sacerdoțeanu" History Museum of Vâlcea County

9

Ion TUȚULESCU, Carol TERTECI, Andrei HEROIU

Contribuții la sfârșitul epocii bronzului în nord-estul Olteniei. Așezarea de la Zătreni, punct La Peșceana //

Contributions to the End of the Bronze Age in Northeastern Oltenia

17

Cătălin BORANGIC

Pumnalul de tip sica de la Brăneț, Olt //

The sica-type dagger from Brăneț, Olt

61

Istorie / History

Dragoș-Ionuț ECATERINESCU

Istoria cărții vâlcene. Centrul de la Govora //

The History of Vâlcea Book. Govora Center

74

Sorin OANE

Țărănimea vâlceană în politica românească interbelică //

Valcea peasantry in Romanian Interwar Policy

92

Liliana BEU

Ștefan Drăghicescu – ostaș credincios al partidului național liberal și deputat al țăranilor //

Ștefan Drăghicescu – faithful soldier of the national liberal party and deputy of the peasants

121

Dan MOROIANU

Crucea Roșie Română între 1876-1947 //

The Romanian Red Cross between 1876-1947

142

Mioara BURLUȘEANU

Date despre minoritatea evreiască din Pitești //
Data about the Jewish minority in Pitești **153**

Rodica Gabriela HERBEL

Biserica de lemn din satul Cioponești, comuna Stănești //
The wooden church from Cioponești village, Stănești commune **161**

Sabin LUNGOI

Casa memorială „Elena Farago” //
„Elena Farago” Memorial House **170**

Ionuț SĂRARU

Conacul Bălceștilor – Arc peste timp (1828-1948) //
Bălceștilor Mansion – Arch over time (1828-1948) **179**

*Numismatică și Sigilografie / Numismatics and Sigilography***Valentin DOLFI**

Un antoninian din tezaurul de la Ioneștii Govorii, jud. Vâlcea //
One Antoninian from the hoard from Ioneștii Govorii, Vâlcea County **189**

Laurențiu-Ștefan SZEMKOVICS

Sigilii ale domnitorului Constantin Brâncoveanu (1688-1714) //
Seaux du souverain Constantin Brâncoveanu (1688-1714) **195**

*Artă / Art***Diana MIREA, Dragoș-Ionuț ECATERINESCU**

„Un zugrav” transilvănean în custodia Muzeului de Arheologie și Artă Religioasă „pr. Gheorghe I. Petre-Govora” //
„A painter” from Transylvania in the Custody of the Museum of Archeology and Religious Art “Priest Gheorghe I. Petre-Govora” **220**

Adela BARBU-MAIER

Mobilierul pirogravat și pictat de la Conacul Bălceștilor //
Pyrographed and painted furniture from Bălceștilor Mansion **226**

Etnografie / Ethnography

Ionuț-Gabriel DUMITRESCU

Vetre de civilizație românească. Țara Loviștei: patrimoniu și valorizare muzeală //

Hearts of Romanian civilization. Loviștei Country: heritage and museum enhancement

235

Oana Ștefana FLORESCU

Valori ale portului popular vâlcean //

Values of the Vâlcea Folk Costume

245

Alexandru ZAMFIR

Sărbători și obiceiuri de primăvară în Vâlcea //

Holidays and Spring Customs in Vâlcea

258

Restaurare-Conservare / Restoration-Conservation

Diana MIREA

Restaurarea Icoanei Maica Domnului cu Pruncul – Studiu de caz //

The Restoration of the Icon of the Mother of God with the Baby - Case study

263

Daniela BEU

Restaurarea unei ii din colecția Muzeul Satului Vâlcean //

The Restoration of a Romanian blouse from the collection of the Village Museum of Vâlcea

270

Rodica ROTARU

Protejarea patrimoniului muzeal – expoziția de bază a Muzeului de Artă „Casa Simian” //

The Protection of the Museum Heritage - Main Exhibition of Simian House Art Museum

275

Omagiu / Tribute

Claudiu TULUGEA

In Memoriam Petre Purcărescu //

In Memoriam Petre Purcărescu

281

Date despre minoritatea evreiască din Pitești

Mioara Burlușeanu*

Keywords: *Romanian countries, Romania, Argeș county, Pitești, Jewish community.*

Abstract: *Data about the Jewish minority in Pitești. The different ethnic minorities that have lived on the Romanian territory over time, together with the majority population, have contributed to the formation of the multicultural profile of the Romanian space. At the moment of the integration in the big family of the European nations, the role of the national minorities must be better known and reevaluated, being a bridge between Romanians and the peoples of the European continent and not only. From this point of view, we must appreciate the ethnic minorities who live today in Romania, through their history, through their historical, religious, cultural and national traditions.*

Diferitele minorități etnice care au trăit pe teritoriul României de-a lungul timpului, alături de populația majoritară, și-au adus contribuția la formarea profilului multicultural al spațiului românesc. Istoria spațiului românesc se împletește, într-o oarecare măsură, cu istoria minorităților etnice, fiecare minoritate având un rol aparte în trecutul actualului teritoriu românesc, participând la constituirea unei istorii ce poate fi înțeleasă doar din perspectiva unei abordări multiple¹.

Numeroase cronică și documente vorbesc, începând din secolul al XVI-lea, despre organizarea primelor comunități evreiești din Țările Române. Datorită persecuțiilor din țările vecine, în sec. al XVII-lea a sporit numărul de imigranți evrei care s-au stabilit în Țările Române, aceștia fiind chemați, inițial, pentru a popula sau repopula unele orașe și târguri.

După cum rezultă din acte oficiale emise de cancelariile domnești, Domnia a acceptat organizarea comunităților evreiești, practicarea credințelor religioase, existența tribunalelor rabinice, precum și alte facilități acordate unor persoane fizice, în persoana

---

* **Mioara Burlușeanu**, doctorand, șef secție Restaurare, Muzeul Județean Argeș, e-mail: mioara_b2009@yahoo.com.

¹ Dumitrescu et al. 2008, p. 113.

staroștilor. Chiar Domnia dorea acordarea acestor facilități comunităților evreiești, ele având scop fiscal, deoarece aceștia plăteau taxe și impozite ce intrau în visteria statului².

În primele patru decenii ale secolului al XIX-lea a avut loc marea migrație a evreilor care s-au stabilit în Principate. A fost cea mai numeroasă minoritate, ea implicându-se cel mai mult în viața socială, mai ales prin diferite activități economice. Evreii sunt singura etnie care și-a păstrat individualitatea etnică și organizarea în comparație cu membrii celorlalte etnii, care au fost „supuși regimului juridic aplicat localnicilor”³.

Dinamica populației evreiești din Țara Românească, de la începutul secolului al XIX-lea, nu ne este foarte bine cunoscută, ea bazându-se pe o catagrafie incompletă, efectuată de către administrația militară rusă în doar câteva mahalale, în orașul București, în perioada 1810-1811, unde au fost recenzați doar 732 de evrei (mahalalele Colțea, Sf. Gheorghe Vechi și Stelea). Dacă Dionisie Fotino îi include pe evrei în cele 1500 de familii de străini, Francois Recordon îi estimează undeva la 5-6000 de persoane, cei mai mulți fiind concentrați în București, Craiova și Pitești⁴.

Situația juridică a evreilor a fost reglementată în hrisoave domnești, prevederi legislative, dar și în spiritul obiceiurilor pământului. Ei beneficiau de o oarecare autonomie: dreptul de a face comerț, de a se organiza și conduce după propria jurisdicție, de a-și ridica sinagogi și practica religia potrivit legilor lor, toate acestea în schimbul achitării obligațiilor fiscale față de puterea centrală.

În schimbul achitării obligațiilor anuale către Visteria statului, evreii dispuneau de o viață comunitară proprie, de libertatea comerțului și a meseriilor, aveau dreptul de a deține anumite proprietăți în orașe și târguri și, mai ales, aveau libertatea de a-și practica cultul⁵. Deși beneficiau de libertatea practicării cultului, au existat anumite restricții în ceea ce privește construirea de sinagogi. Condiția ca sinagogile să fie construite numai din lemn nu s-a respectat cu strictețe dar, în schimb, hrisoavele domnești impuneau ca ele să fie ridicate departe de bisericile ortodoxe⁶.

---

² www.csir.ro, Federația Comunității Evreiești din România, (accesat la data de 27 martie 2020).

³ Berindei 2003, p.141.

⁴ Cernovodeanu, Edroiu 2002, p. 67.

⁵ Gyemant, Benjamin 1999, p. 59- 60.

⁶ Gyemant, Benjamin 1999, p. 61.

Dar au existat și perioade, mai puțin favorabile, când evreilor li s-au limitat sau condiționat libertățile, când au fost marginalizați sau izgoniți din sate și din țară. Indiferent în ce perioade se aflau, de toleranță sau restrictivă, statutul lor a fost acela de străini necreștini. Denumirea de *evrei pământeni* era frecvent folosită în actele emise de cancelariile domnești și îi deosebeau pe evreii pământeni de *sudiți*⁷; aceste denumiri nu exprimă faptul că a existat o asimilare a evreilor cu „românii autohtoni sau cu creștini de orice confesiune”⁸.

Conducerea breslei era deținută de un *staroste*, iar cea religioasă era exercitată de un *rabin*; ambii trebuiau recunoscuți obligatoriu de către Domnie. Odată cu înmulțirea obștilor evreiești, a crescut și numărul staroștilor, până la doi sau chiar trei, conducătorul lor fiind numit „baș staroste”, iar rabinul a fost recunoscut ca „hahambașa” ceea ce însemna marele rabin al „evreilor din Moldova, ulterior încorporându-i sub jurisdicția sa și pe coreligionarii din Țara Românească”⁹.

Structura ocupațională a evreilor era dominată, în prima jumătate a secolului al XIX-lea, de negustori, care, de cele mai multe ori, erau și comercianții mărfurilor pe care chiar ei le produceau. De aceea, este greu, în unele situații, a se face o delimitare clară între categoria negustorilor și cea a meseriașilor. Gheorghe Zane ne vorbește despre un „comerț evreiesc”, unul diferit, care avea la bază o tehnică proprie care să asigure succesul afacerilor evreiești. Esența acestei practici constă în faptul că, pentru negustorul evreu, „clientela aducătoare de câștig” este în centrul atenției și vieții lui, iar în acest scop extinde comerțul la unul ambulant, practică prețurile mici și precupeția. Același Gh. Zane remarcă o particularitate a comerțului evreiesc, ei fiind cei care au adus produse noi pe piața românească (lipitorile, viermii de mătase, pieile de iepuri ș.a.) contribuind, astfel, la pătrunderea comerțului european în Țările Române¹⁰.

Trebuie precizat faptul că nu au lipsit nici măsurile restrictive care doreau să pună capăt comerțului și meșteșugurilor practicate

---

⁷ Evreii „sudiți” beneficiau de un protectorat străin, aceasta fiind o alegere pentru a scăpa de fiscalitatea cârmuirii. Pe lângă evrei, au existat și alte categorii ale populației care au beneficiat de statutul de „sudiți”, și anume: armeni, ruși, greci, chiar și români autohtoni.

⁸ Gyemant, Benjamin 1999, p. 59.

⁹ Cernovodeanu, Edroiu 2002, p. 65-66.

¹⁰ Gyemant, Benjamin 1999, p. 37.

de evrei, dar acestea nu au fost niciodată definitive. De exemplu, în 1826 s-a interzis evreilor să mai facă sau să mai comercializeze lumânări de ceară galbene, sub pretextul că amestecau ceara cu seu (E. Schwarzfeld a arătat că aceeași practică era întâlnită și la făclierii creștini).

În același an, breasla pitarilor creștini a cerut să li se interzică evreilor să mai facă și să vândă pâine, dar această restricție a fost ridicată odată cu promulgarea Regulamentului Organic. Au existat și alte interdicții- comerțul cu medicamente, cel cu lipitori și produsele de drogherie, dar, cum spuneam, nu au fost de durată¹¹.

Regulamentele Organice adoptate în Moldova și Țara Românească au introdus o serie de măsuri ce vizau direct comunitatea evreiască: condiționau acordarea cetățeniei române de apartenența la o religie creștină, ca o condiție a acordării drepturilor civile și politice, interziceau arendarea pământului de către evrei, din evrei pământeni ei devin niște străini lipsiți de drepturi și constituind o națiune aparte. Au fost desființate structurile și instituțiile evreiești (hahambășia, staroștii) pentru ca atribuțiile lor fiscale, administrative și juridice să treacă în seama autorității domnești¹².

Tot acum a apărut, în schimb, acea categorie a așa-numiților „sudiți”, care beneficiau de numeroase avantaje economice și fiscale, datorită faptului că se aflau sub protecția și autoritatea juridică a unor consuli străini. Desigur, acest lucru va genera o serie de conflicte cu așa-zisii evrei „pământeni” iar sistemul „a fost îngrădit în perioada domniei lui Alexandru Ioan Cuza și dispăre integral după 1875”¹³.

Cu toate că evreii aveau o poziție privilegiată, Regulamentul Organic îi păstrează cu statutul de *străini*; ei nu aveau dreptul de a se stabili la sate, de a cumpăra sau arenda proprietăți, de a executa construcții industriale. Cu toate acestea, comunității evreilor i se recunoaște titulatura de nație evreiască față de cea anterioară (când erau numiți *Corporația evreilor, Breasla jidovilor*), iar instituțiile lor vechi, *hahambășia și stărostia*, au fost înlocuite, mai târziu, printr-o *epitropie*. În Principate, s-au bucurat de drepturi și privilegii de care nu au beneficiat în altă parte și evreii au reușit să-și creeze, în special în Moldova, o situație economică bună¹⁴.

---

¹¹ Gyemant, Benjamin 1999, p. 39.

¹² Schwarzfeld 1888-1889, p. 75-96; Iancu 1996, p. 46-47.

¹³ Marieș 1985.

¹⁴ Berindei 2003, p.142.

Regulamentul Organic hotăra întocmirea catagrafiilor pentru toți plătitorii de la sate, o dată la 7 ani, începând cu anul 1831, cu scopul de a avea o evidență cât mai exactă a tuturor veniturilor către stat. Catagrafiile similare erau întocmite pentru categoriile de privilegiați, precum și pentru patentari. Privilegiații și patentarii din târguri și orașe erau și ei incluși în aceste catagrafiile, doar că la ultima categorie se făcea distincția între cei care practicau meseria având prăvălii și cei care nu aveau prăvălii, practicând meseria ca meșteri și calfe¹⁵.

După legislația austriacă din anul 1785, evreii din Imperiul habsburgic au fost obligați să-și schimbe numele cu patronime germane sau compuse după structura limbii germane, schimbări observate în starea civilă. Aceleași modificări s-au produs și s-au materializat în documente de stare civilă, potrivit legii prusiene din anul 1812, precum și în Imperiul țarist pe baza legii din 1804. Așa au apărut nume precum: Krone (coroană), Gold (aur), Siebest (argint), Blumen (floare), Kaufmann (comerciant), Binder (dogar)¹⁶.

Primul document care ne transmite informații mai clare despre evreii din Pitești datează din anul 1833. Atunci, Vistieria Țării Românești cerea Ocârmuirii Județului Argeș date privitoare la etnicii aflați în Pitești și județ. La 17 august 1833, Poliția orașului Pitești trimitea la Ocârmuire o situație privind etnicii aflați în județ: de unde au venit, prin ce schelă au intrat în Țara Românească, unde s-au așezat, unde plăteau birul și cu ce se ocupau. Printre „eticii băjenari” au fost menționați și trei evrei:

1. „Solomon sin Țacu, evreiu, intrat prin schela Focșani, așezat în Pitești, de profesie ceasornicar, starea materială era de mijloc, plătea birul la Focșani;
2. Țalu sin Iancu evreiu, ot Lubleni, așezat în Pitești, intrat prin schela Focșani, ceasornicar, starea de mijloc, la fel, plătește birul la Focșani;
3. Iosif Volbu, de la Focșani, intrat prin schela Focșani, așezat în Pitești, de profesie șepcar, starea de mijloc, plătea birul tot la Focșani¹⁷.

---

¹⁵ Berindei 2003, p.142-143.

¹⁶ Iancu 1996, p. 158-159.

¹⁷ Arhivele Naționale Serviciul Județean Argeș, fond Prefectura județului Argeș, dosar 623/1833, f. 22, 24-27.

Faptul că cei trei evrei plăteau birul la Focșani, localitate prin care au și intrat în Țara Românească, ne îndreptățește să credem că s-au „așezat” în Pitești doar temporar și nu definitiv. De altfel, documentele următoare nu-i vor mai menționa.

În anul 1836, marele vornic Mihail Ghica, șeful Departamentului Pricinilor din Lăuntru, cere Ocârmuirii Județului Argeș mai multe informații despre evreii care locuiau în Pitești. Astfel, marele vornic cere Ocârmuirii, la 12 noiembrie 1836, să facă „scumpă cercetare” și să alcătuiască o „catagrafie în regulă”. Ocârmuirea, la rândul ei, poruncește Poliției orașului, care, la 25 noiembrie, trimite lucrarea cerută¹⁸.

Menționăm că Poliția orașului stăpâna foarte bine problema locuitorilor din oraș, inclusiv situația etnicilor evrei. Catagrafia cuprinde 31 de capi de familie, dintre care 21 erau familiști, nouă erau holtei, iar pentru unul nu se precizează situația civilă. În ceea ce privește domiciliul, 27 au răspuns că erau așezați în Pitești definitiv iar patru numai temporar (vremelnicește).

Catagrafia nu ne precizează din câți membri se compunea comunitatea evreiască din Pitești în anul 1836, însă familiile celor 22 consemnați ca familiști și încă nouă holtei puteau să aibă peste 60 de suflete. Că era o comunitate formată o dovedește și faptul că funcția de „haham” este menționată (Isac Oserovici) iar holteii, cei mai mulți dintre ei, erau veniți în localitate de curând (sub un an), ceea ce înseamnă că numărul lor era în creștere.

În ceea ce privește ocupațiile evreilor, acestea erau diferite: se detașează aceea de croitor, urmată de acelea de mămular, șepcar, tâmplar, zaraf, povarnagiu, argintar, tinichigiu. Comunitatea din Pitești era în plină formare, unul singur având o vechime de 18 ani; 20 aveau vechime între unu și opt ani, iar opt sub un an. Anii următori ne vor arăta dacă evreii din 1836 vor fi statornici în Pitești sau vor căuta alte locuri, iar în locul lor vor veni alții.

În anul 1859, în Pitești erau înregistrate 30 de familii de evrei, în anul 1919, 210 familii cu 980 suflete, iar în timpul celui de-al doilea război mondial figurau 140 de familii cu circa 400 de suflete. În trecut, populația evreiască a fost mult mai numeroasă, așa cum rezultă dintr-o statistică din 1881 din care reiese că, din totalul populației orașului de 11.058 de persoane, 1501 erau evrei, adică peste 10% din

---

¹⁸ Arhivele Naționale Serviciul Județean Argeș, fond Prefectura Argeș, dosar 131/1836, f. 1-3, 5-6.

totalul populației¹⁹.

Comunitatea ebraică din Pitești dispunea de o sinagogă, o baie și o școală primară (1849), dar aceste clădiri au fost dărâmate în 1922, pentru a se construi clădirile existente în prezent, o sinagogă și o școală. Evreii din Pitești, cândva numeroși și bogați, dovadă fiind sinagoga în stil maur, au construit pe lângă acest lăcaș de cult și o școală ebraică, acum restaurantul Atelier, din centrul orașului²⁰. Sinagoga, aparținând cultului mozaic, este situată chiar în centrul urbei, în apropierea Parcul Ion. C. Brătianu, pe strada Egalității, fiind construită de către comunitatea evreilor piteșteni, în perioada anilor 1919-1925, după planurile arhitectului evreu Jacob Gartner din Viena.

Înainte de cel de-al doilea război mondial, cei circa 400 de evrei care locuiau în Pitești erau uniți în jurul Comunității Evreiești (persoană juridică aprobată din 1932). Comunitatea evreiască piteșteană deținea în centrul orașului, pe fosta stradă Șerban Vodă (actualmente Bulevardul Republicii), cele mai multe magazine; 15 din cele 29 de magazine, cu specific diferit, se aflau în proprietatea patronilor evrei, mai cu seamă că comerțul a fost îndeletnicirea lor prioritară. Alți membri ai comunității erau giuvaergii, tinichigii, tehnicieni dentari ori aveau profesii liberale fiind doctori, avocați, contabili, ingineri, fotografi etc.)²¹.

Actualmente, Comunitatea ebraică din Pitești se află sub egida Federației Comunităților Evreiești din România, ce reunește 38 de comunități, aflate în toate zonele țării. La Pitești, comunitatea condusă de domnul ing. Aurel Davidovici, este restrânsă și număără, după ultimele discuții cu șeful Comunității evreiești piteștene, aproximativ 50 de membri, majoritatea având peste 60 de ani.

La momentul integrării în marea familie a națiunilor europene, rolul minorităților naționale trebuie cunoscut mai bine și reevaluat, fiind o punte de legătură între români și popoarele continentului european și nu numai. Din acest punct de vedere, trebuie apreciate minoritățile etnice, care trăiesc astăzi în România, prin istoria lor, prin tradițiile lor istorice, religioase, culturale și naționale.

---

¹⁹ Ștefănică 2012, p. 46.

²⁰ www.academia.edu › Noi perspective în istoria evreilor din România.

²¹ http://www.janicehechter.com/wa_files/Evreii_din_Pitesti_281940-1944_29-libre.pdf (accesat la data de 27 februarie 2020).

BIBLIOGRAFIE:

Berindei 2003 – Dan Berindei (coord.), *Istoria Românilor, Volumul VII, tom I, Constituirea României moderne (1821-1878)*, Academia Română, Editura Enciclopedică, București, 2003.

Cernovodeanu, Edroiu 2002 – Paul Cernovodeanu, Nicolae Edroiu (coord.), *Istoria Românilor, vol. VI, Românii între Europa clasică și Europa luminilor (1711-1821)*, Academia Română, Editura Enciclopedică, București, 2002.

Dumitrescu et al. 2008 – Doru Dumitrescu, Carol Căpiță, Mihai Manea, *Istoria minorităților naționale din România*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008.

Gyemant, Benjamin 1999 – Ladislau Gyemant, Lya Benjamin, *Izvoare și mărturii referitoare la evreii din România, volumul III/I*, Editura Hasefer a R.C.E.R., București, 1999.

Iancu 1996 – Carol Iancu, *Evreii din România (1866-1919) de la excludere la emancipare*, Editura Hasefer a Federației Comunităților evreiești din România, București, 1996.

Marieș 1985 – Stela Marieș, *Supușii străini din Moldova în perioada 1789-1862*, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 1985.

Schwarzfeld 1888-1889 – E. Schwarzfeld, *Evreii din Moldova sub codica Calimach*, în *Anuar pentru israeliți*, XI, 1888-1889, p. 75-96.

Ștefănică 2012 – Elena Ștefănică, *Curiozități istorice despre Pitești*, în *Restituiri*, Centrul Cultural Pitești, an X, nr. 7(26)/2012, p. 46-47.

Arhivele Naționale Serviciul Județean Argeș, fond Prefectura județului Argeș, dosar 623/1833, f. 22, 24-27.

Arhivele Naționale Serviciul Județean Argeș, fond Prefectura Argeș, dosar 131/1836, f. 1-3, 5-6.

www.csir.ro

www.academia.edu ›

Noi_perspective_în_istoria_evreilor_din_România

http://www.janicehechter.com/wa_files/Evreii_din_Pitesti_281940-1944_29-libre.pdf